

กรณี ลูกจ้างถูกเครื่องปอกไยมะพร้าวหนีบมือและแขน

๑. ข้อมูลสถานประกอบกิจการ/นายจ้าง

๑.๑ ชื่อสถานประกอบกิจการ : ไอศกรีม
ประกอบกิจการ : ผลิตและจำหน่ายไอศกรีม
ที่ตั้ง : ตำบลชมภู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

๑.๒ มีจำนวนลูกจ้างรวม ๕ คน ชาย ๔ คน หญิง ๑ คน
แบ่งเป็นลูกจ้างรายเดือน จำนวน ๓ คน ลูกจ้างรายวัน จำนวน ๒ คน
ลูกจ้างต่างชาติ มี ไม่มี
(กรณีมีลูกจ้างต่างชาติ)

สัญชาติ.....จำนวนรวม.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

๑.๓ กำหนดวันทำงานของลูกจ้าง.....๗.....วันต่อสัปดาห์ คือ.....จันทร์ – อาทิตย์.....
มีวันหยุดประจำสัปดาห์.....๑.....วัน คือ.....หมุนเวียนกันหยุด.....กำหนดเวลาทำงาน ๐๘.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.
เวลาพัก ๑ ชั่วโมง คือ ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. มีการทำงานล่วงเวลา.....วันต่อสัปดาห์ วันละ.....ชั่วโมง

๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง (กรณีร้ายแรง).....-

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (เช่น สภาพอาคารหรือสิ่งแวดล้อม/เครื่องจักร/ระบบ/การจัดการ/กระบวนการผลิต/ชนิดวัสดุหรือวัตถุดิบ/หรืออื่น ๆ)

รูปภาพที่ ๑ สภาพอาคารและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ

- สภาพอาคารหรือสิ่งแวดล้อม เมื่อหันหน้าเข้าพื้นที่
ด้านหน้าฝั่งซ้าย : บ้านพัก ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง
ถัดไป : บ้านพักคนงานชั้นเดียว จำนวน ๑ หลัง
ฝั่งขวา : อาคารผลิตไอศกรีม จำนวน ๑ หลัง
- สถานที่เกิดเหตุ อาคารผลิตไอศกรีม เมื่อหันหน้าเข้าหาอาคาร
ด้านซ้าย : เป็นบริเวณที่ตั้งเครื่องปอกใย/กากมะพร้าว
ถัดไป : เป็นบริเวณที่ตั้งเครื่องกะเทาะกะลา และห้องเก็บของ จำนวน ๒ ห้อง
ตรงกลาง : เป็นพื้นที่โล่งใช้สำหรับรับ-ส่ง ไอศกรีม
ด้านขวา : มีห้องขนาดใหญ่ ๑ ห้อง ใช้สำหรับหยอดไอศกรีม ภายในห้องมีเครื่องบดมะพร้าว
และเครื่องคั่นกะทิ อย่างละ ๑ เครื่อง และบริเวณด้านนอกห้องเป็นที่จัดวางตู้แช่ไอศกรีม

รูปภาพที่ ๒ อาคารผลิตไอศกรีม (ที่เกิดเหตุ)

- เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ (จำนวน ชนิด ประเภท กลไกการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน
ข้อมูลการตรวจสอบ บำรุงรักษา ฯลฯ) :
 ๑. เครื่องปอกใย/กากมะพร้าว ขนาด ๔ เพลา จำนวน ๑ เครื่อง
 ๒. เครื่องกะเทาะกะลา จำนวน ๑ เครื่อง
 ๓. เครื่องบดมะพร้าว จำนวน ๑ เครื่อง
 ๔. เครื่องคั่นกะทิ จำนวน ๑ เครื่อง
 ๕. เครื่องหยอดไอศกรีม จำนวน ๒ เครื่อง
 ๖. ตู้แช่ไอศกรีม จำนวน ๓๐ ตู้

รูปภาพที่ ๓ เครื่องปอกใย/กากมะพร้าว (ที่เกิดอุบัติเหตุ)

- ขั้นตอนการเตรียมน้ำกะทิ (อธิบายพร้อมแผนภาพประกอบ)

- ขั้นตอนที่ ๑ จัดซื้อมะพร้าวที่กะเทาะเปลือกนอก
- ขั้นตอนที่ ๒ นำมะพร้าวเข้าเครื่องปอกใย/กากมะพร้าว
- ขั้นตอนที่ ๓ นำมะพร้าวเข้าเครื่องกะเทาะกะลา (ขั้นตอนนี้มีลูกจ้างรับเหมางานโดยเฉพาะ) นำมะพร้าวมาเฉาะเพื่อแยกน้ำ ส่วนที่เป็นเนื้อมะพร้าวนำไปหั่นและล้างให้สะอาด
- ขั้นตอนที่ ๔ นำมะพร้าวเข้าเครื่องบดให้ละเอียด
- ขั้นตอนที่ ๕ เข้ามะพร้าวเข้าเครื่องคั้นกะทิ

01. มะพร้าว

จัดซื้อมะพร้าวที่
กะเทาะเปลือกนอก
เรียบร้อยแล้ว

02. ปอกใยมะพร้าว

นำมะพร้าวเข้าเครื่อง
ปอกใย/เครื่องปอก
กากมะพร้าว

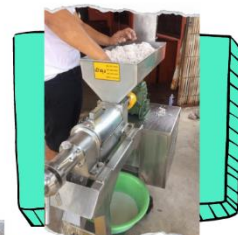
03. กะเทาะกะลา

นำมะพร้าวเข้าเครื่อง
กะเทาะกะลา นำมาเฉาะ
และล้างทำความสะอาด

04. บดมะพร้าว

นำมะพร้าวเข้า
เครื่องบดให้
ละเอียด

05. คั้นกะทิ

นำมะพร้าวเข้า
เครื่องคั้นกะทิ

ขั้นตอน
การเตรียมน้ำกะทิ

รูปภาพที่ ๔ ขั้นตอนการเตรียมน้ำกะทิ

๒.๒ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์ (เรียงลำดับเหตุการณ์)

นาย ก อายุ ๓๕ ปี ตำแหน่ง พนักงานผสมไอศกรีม เป็นลูกจ้างรายวัน เริ่มทำงานตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ อายุงานประมาณ ๓ เดือน

วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ นาย ข นายจ้างได้มอบหมายให้นาย ก และนาย ค โดยนาย ค เพิ่งเข้ามาทำงานได้ ๔-๕ วัน จัดเตรียมวัตถุดิบในการทำไอศกรีม

ต่อมาเวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น. นาย ก และนาย ค นำมะพร้าวเข้าเครื่องปอกโย/กากมะพร้าว เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนการจัดเตรียมน้ำกะทิซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการทำไอศกรีม โดยนาย ค ยืนควบคุมป้อน - เปิดบริเวณหัวเครื่องและเป็นผู้ใส่มะพร้าวลงในเครื่องปอกโย/กากมะพร้าว ส่วนนาย ก ยืนอยู่ท้ายเครื่อง ขณะทำงานมะพร้าวที่อยู่บริเวณท้ายเครื่องปอกโยเกิดการแตก นาย ก ต้องการให้มะพร้าวหลุดลงไปเครื่อง จึงใช้มือดัน เป็นเหตุให้เครื่องปอกโย/กากมะพร้าวหนีบมือและแขนและตั้งแต่นั้นมือถึงข้อศอกข้างซ้าย นาย ค จึงตะโกนให้คนเข้ามาช่วยโดยนาย ข นายจ้าง ได้ประสานขอความช่วยเหลือไปยังสมาคมกู้ภัยอัมรินทร์ลำปาง จึงได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่และนำตัวลูกจ้างส่งโรงพยาบาลลำปาง

นาย ข นายจ้าง ให้ข้อเท็จจริงว่า เครื่องปอกโย/กากมะพร้าว ใช้งานมาแล้วประมาณ ๑๒ ปี ตอนซื้อมาเครื่องมีลักษณะเปลือย จึงมีการเชื่อมตะแกรงเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดกับลูกจ้าง การทำงานโดยปกติลูกจ้างจะทำงานกับเครื่องปอกโย/กากมะพร้าวเพียงคนเดียว วิธีการทำงานให้ลูกจ้างยืนควบคุมป้อน - เปิดและหมุนเพื่อเครื่องเดินหน้า พร้อมทั้งใส่มะพร้าวเข้าไปในเครื่องปอกโย/กากมะพร้าวได้เรื่อย ๆ ซึ่งเครื่องจะทำหน้าที่หนีบโย/กากมะพร้าวออกเอง ท้ายเครื่องให้เอาตะกร้าไปรองรับมะพร้าวที่ปอกโยเรียบร้อยแล้ว หากมะพร้าวลูกที่ตกลงในตะกร้าปอกโยมะพร้าวไม่หมดสามารถนำมะพร้าวนั้นมาใส่ที่เครื่องได้อีกจนกว่าโยมะพร้าวจะหมดจากลูก กรณีที่มะพร้าวเกิดการแตกขณะที่เครื่องทำงานลูกจ้างสามารถปรับหมุนให้เครื่องถอยหลังเพื่อดันมะพร้าวขึ้นจากเครื่องได้ โดยขั้นตอนการทำงานดังกล่าว นาย ข ได้แจ้งลูกจ้างก่อนการเริ่มทำงานทุกคน

จากข้อเท็จจริงของนาย ข นายจ้าง และตรวจสอบจากการลงพื้นที่เกิดอุบัติเหตุ พนักงานตรวจความปลอดภัยจึงสันนิษฐานได้ว่า สาเหตุที่ลูกจ้างถูกเครื่องปอกโยมะพร้าวหนีบมือและแขนอาจเกิดจาก

๑. ลูกจ้างไม่ทราบขั้นตอนการทำงานเครื่องปอกโยมะพร้าว โดยนายจ้างให้ข้อเท็จจริงว่าแจ้งลูกจ้างแต่ไม่มีหลักฐานหรือเอกสารการดำเนินงานแสดงให้เห็นพนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

๒. เครื่องปอกโยมะพร้าวเดิมที่นายจ้างซื้อมาเป็นเครื่องเปลือย ต่อมานายจ้างได้มีการเชื่อมตะแกรงเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดจากการทำงานให้ลูกจ้าง แต่ตะแกรงมีความกว้างที่มือสามารถล้วงเข้าไปในเครื่องปอกโยมะพร้าวได้ซึ่งเป็นจุดเสี่ยง/อันตรายที่ทำให้ลูกจ้างได้รับอุบัติเหตุ

รูปภาพที่ ๕ รูปภาพขณะเกิดอุบัติเหตุ

รูปภาพที่ ๖ รูปภาพแขนของลูกจ้างที่ถูกเครื่องปอกไยมะพร้าวหนีบ

๓. รายละเอียดการประสบอันตรายหรือความสูญเสียหรือเหตุการณ์ผลิตจากอุบัติเหตุ

๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต.....คน

๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ.....คน

๓.๓ จำนวนผู้ทุพพลภาพ.....คน

ค่ารักษาพยาบาล.....บาท

๓.๔ การสูญเสียทรัพย์สินหรืออาคารสถานที่/เครื่องจักรอุปกรณ์ -

๓.๕ อื่น ๆ

ได้รับค่ารักษาพยาบาลและเงินจากกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม ดังนี้

- ค่ารักษาพยาบาล เท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน ๖๕,๐๐๐ บาท

- ค่าทดแทนกรณีไม่สามารถทำงานได้ ร้อยละ ๗๐ ของค่าจ้างรายเดือนเป็นระยะเวลารวมไม่เกิน ๑ ปี

- ค่าทดแทนกรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วนของร่างกาย ร้อยละ ๗๐ ของค่าจ้างรายเดือนเป็นระยะเวลา

รวมไม่เกิน ๑๐ ปี

รูปภาพที่ ๗ ลูกจ้างเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลำปาง

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ (ที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น อธิบายลักษณะการกระทำที่ไม่ปลอดภัย สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย หรืออื่น ๆ)

จากการสอบสวนอุบัติเหตุได้ทำการวิเคราะห์ในเบื้องต้น พบว่า สาเหตุของเหตุการณ์ในครั้งนี้ เกิดจากปัจจัย ดังนี้

๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

(๑) ลูกจ้างผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบว่าขั้นตอนการทำงานของเครื่องปอกไยมะพร้าวอย่างปลอดภัย

(๒) ลูกจ้างไม่ทราบอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน ลูกจ้างใจร้อนเมื่อเห็นว่ามะพร้าวแตก จึงใช้มือกดเพื่อให้ลูกมะพร้าวตกลงไปพร้อมไยมะพร้าวทำให้เครื่องปอกไยมะพร้าวหนีบตั้งแต่นิ้วมือถึงข้อศอกข้างซ้าย

๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

(๑) เครื่องปอกไยมะพร้าวมีการเชื่อมตะแกรงเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากการทำงาน แต่ตะแกรงมีความกว้างที่มือสามารถล้วงเข้าไปในเครื่องได้

(๒) ไม่มีอุปกรณ์ช่วยในการเขี่ย/ดึง ลูกมะพร้าวติดขัด เช่น ไม้ ท่อพีวีซี เป็นต้น

๔.๓ ปัจจัยอื่น ๆ (เช่น การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย)

(๑) นายจ้างไม่จัดให้มีข้อความเกี่ยวกับขั้นตอน/วิธีการทำงานกับเครื่องปอกไยมะพร้าวติดไว้บริเวณที่ลูกจ้างทำงาน

(๒) นายจ้างไม่จัดให้มีการประเมินอันตรายในการทำงานกับเครื่องปอกไยมะพร้าว

(๓) นายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน ก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

๕.๑ ข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขป้องกันที่เหมาะสม (จากการเกิดอุบัติเหตุ ตามข้อ ๔)

(๑) ติดระบบตัดการทำงานอัตโนมัติ กรณีตะแกรง/การ์ดถูกยกขึ้น

(๒) ให้นายจ้างจัดทำตะแกรงที่มีความถี่มากขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้มือสามารถเข้าไปในเครื่องได้

(๓) ให้นายจ้างเสริมตะแกรง/การ์ดด้านท้ายเครื่องเพื่อป้องกันมือเข้าในเครื่องขณะเครื่องทำงาน โดยทำช่องให้ลูกมะพร้าวไหลตกลงมาเอง

(๔) ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเขี่ย/ดึง ลูกมะพร้าวติดขัด เช่น ไม้ ท่อพีวีซี เป็นต้น

(๕) ให้นายจ้างดำเนินการประเมินความเสี่ยงก่อนการทำงานในการทำงานกับเครื่องปอกไยมะพร้าว

(๖) ให้นายจ้างจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานในการกับเครื่องปอกไยมะพร้าวอย่างปลอดภัย

(๗) ให้นายจ้างจัดให้มีข้อความเกี่ยวกับขั้นตอน/วิธีการทำงานกับเครื่องปอกไยมะพร้าวติดไว้บริเวณที่ลูกจ้างทำงาน ให้เห็นได้อย่างชัดเจน

(๘) ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบและตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน ก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

๕.๒ ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน หรือมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

-

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ (ระบุ พ.ร.บ. พร้อมมาตราที่เกี่ยวข้อง/กฎกระทรวงพร้อมข้อที่เกี่ยวข้อง)

๖.๑ พ.ร.บ.ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการ ตรวจสอบ หรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้ง ให้ลูกจ้างทราบถึง อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานและแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

๖.๒ กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๒ นายจ้างต้องจัดให้มีการประเมินอันตรายของเครื่องจักรที่อาจก่อให้เกิดอันตรายจาก การใช้งานถึงขั้นสูญเสียอวัยวะ ได้แก่ เครื่องจักรประเภทเครื่องบด เครื่องโม่ เครื่องตัดน้ำแข็ง เครื่องเลื่อย สายพาน เครื่องเลื่อยวงเดือน เลื่อยยนต์ หรือเครื่องจักรอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยการบ่งชี้อันตราย การประเมินความเสี่ยง และแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ข้อ ๑๕ นายจ้างต้องจัดให้มีวิธีการดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ลูกจ้างได้รับอันตรายจากการทำงาน เกี่ยวกับเครื่องจักร ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๔) เครื่องจักรที่มีการถ่ายทอดพลังงานโดยใช้เพลลา สายพาน รอก เครื่องอุปกรณ์ล้อตุนกำลังต้องมีตะแกรงหรือที่ครอบปิดคลุมส่วนที่หมุนได้และส่วนส่งถ่ายกำลังให้มิดชิด ถ้าส่วนที่หมุนได้หรือ ส่วนส่งถ่าย กำลังสูงกว่า ๒ เมตร ต้องมีรั้วหรือตะแกรงสูงไม่น้อยกว่า ๒ เมตร กั้นล้อมมิให้บุคคล เข้าไปได้ในขณะที่ เครื่องจักรกำลังทำงาน สำหรับสายพานแขวนลอยหรือสายพานโซ่นายจ้างต้องจัดให้มีเครื่องป้องกันอันตราย จากเครื่องจักรนั้น

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๕

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน